

**INVESTICIJŲ PROJEKTŲ, TEIKIAMŲ SU PROJEKTO Pasiūlymais dėl
REGIONŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO,
ATMINTINĖ**

Jeigu ruošiatės teikti projektinį pasiūlymą dėl regiono projekto įgyvendinimo su investicijų projektu, kuriame optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos atrinkimui taikoma sąnaudų naudos analizė, kviečiame patikrinti, ar jūsų parengtas dokumentas atitinka metodines nuostatas.

Pagrindinis dokumentas, siekiant tinkamai parengti investicijų projektus, yra **Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika**, patvirtinta VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 (toliau – Metodika). Metodika skelbiama tinklapyje www.pplietuva.lt/teisine-metodine-informacija/metodiniai-dokumentai/.

Metodikoje nurodyta:

- 1) į kokius klausimus turi būti atsakyta;
- 2) kokie aspektai turi būti aprašyti rengiant kiekvieną investicijų projekto struktūrinę dalį; todėl užtikrinkite, kad parengtame investicijų projekte būtų į juos atsakyta.

Atkreipkite dėmesį į šiuos pagrindinius aspektus

Eil. Nr.	Investicijų projekto skyrius (-ai)	Komentaras
1.	1.1 skyrius „Socialinė ekonominė aplinka“	Įsitikinkite ar pristatyta viešoji paslauga, kuriai skirtas projektas, ar atlikta analizė atskleidžia projekto poreikį visam analizės laikotarpiui (pvz. ar visus 15-30 analizės metų išlieka projekto poreikis), ar atlikta analizė atskleidžia esminę projektu sprendžiamą viešosios paslaugos teikimo problemą, ar investicijų projekto aktualumas ir poreikiai pagrįsti ne senesniais nei praėjusiųjų metų duomenimis, ar tendencijoms atskleisti naudojami ne trumpesnio nei penkerių metų laikotarpio duomenys, o paklausos prognozės pagrįstos makroekonominėmis tendencijomis.
2.	1.3 skyrius „Sprendžiamos problemos“	Turi būti atskleista esminė projektu sprendžiama viešosios paslaugos teikimo problema bei aiškiai įvardintos problema lėmusios priežastys. Šiame skyriuje pateikta informacija glaudžiai susijusi su 1.1 „Socialinė ekonominė aplinka“ skyriuje atlikta analize, t. y. įvardintos projektu sprendžiamos problemos turi kilti iš atliktos analizės. Atkreipiame dėmesį, kad projekto problemai pagrįsti nėra pakankama įvardinti vidines institucijos ar savivaldybės problemas, t. y. kad infrastruktūra sulūžusi, nusidėvėjusi, ar pan. ir reikia ją pakeisti. Turi būti atliktas ir institucijos ar savivaldybės investicijų projekte analizuojamos situacijos palyginimas su kitomis institucijomis, ar savivaldybėmis, ar sektoriaus, ar Lietuvos rodikliu kad būtų galima įsitikinti, kiek projektu sprendžiama problema aktuali ir svarbi platesniame kontekste.
3.	1.2 skyrius „Teisinė aplinka“	Įsitikinkite, ar atskleisti teisiniai viešosios paslaugos teikimo apribojimai ir norminiai reikalavimai. Šiame skyriuje neturi būti tik išvardijami visi sektorių reglamentuojantys teisės aktai. Turi būti išanalizuoti tik tie, kurie turi įtakos projektui.
4.	1.4 skyrius „Tikslinių grupių poreikiai“ ir 2.4 skyrius „Projekto tikslinės grupės“	Svarbu įsitikinti, ar aiškiai įvardintos projektu suinteresuotos tikslinės grupės dydis, kuris tiesiogiai siejasi su projekto apimtimi, ar tikslinių grupių poreikiai tiesiogiai susieti su

		viešosios paslaugos teikimo kontekstu ir problemomis, kurioms spręsti skirtas investicijų projektas.
5.	3.1 skyrius „Esama situacija“	Turi būti atskleista, kokios šiuo metu yra atitinkamos viešosios paslaugos teikimo sąnaudos, reikalingos esamai infrastruktūrai palaikyti, veiklos pajamos ir skiriamas finansavimas veiklos išlaidoms padengti. Detaliai aprašykite, kokios sąnaudos patiriamos ir pajamos gaunamos. <u>Atsižvelgiant į šio skyriaus analizės rezultatus</u> , vėlesniuose 4.3.3 „Veiklos pajamos“ ir 4.3.4 „Veiklos išlaidos“ skyriuose atliekama veiklos išlaidų ir pajamų atsiradusių dėl projekto įgyvendinimo analizė. 4.3.3 „Veiklos pajamos“ ir 4.3.4 „Veiklos išlaidos“ skyriuose turi būti paaiškinta, kodėl ir kurios sąnaudų ir pajamų dedamosios keisis dėl projekto įgyvendinimo.
6.	3.2 skyrius „Galimos projekto veiklos“ ar 3.4 skyrius „Trumpasis veiklų sąrašas ir projekto įgyvendinimo alternatyvos“, ar 4. Skyrius „Finansinė analizė“	Atkreipkite dėmesį, kad <u>kuriame nors</u> iš šių skyrių būtų paaiškinta, kaip pasirinktas investavimo objektas, investavimo objekto tipas, kodėl projekto alternatyvos parinkimui taikomas sąnaudų naudos analizės metodas.
7.	4.3.1 skyrius „Investicijų išlaidos“	Įsitikinkite, ar šiame skyriuje visoms projekto alternatyvoms įgyvendinti suplanuota racionali ir reali investicijų vertė, t. y. pagrįsta skaičiavimais, rinkos analize, oficialiais šaltiniais ir panašiai.
8.	4.3.2 skyrius „Investicijų likutinė vertė“	Įsitikinkite ar pateikti paaiškinimai dėl pasirinkto likutinės vertės metodo taikymo („grynųjų pajamų“, „tiesinio nusidėvėjimo“ ir „pardavimo kainos“).
9.	4.3.6 skyrius „Finansavimas“	Įsitikinkite ar suplanuotas finansavimas visų projekto alternatyvų investicijoms, analizės laikotarpio veiklos išlaidoms, ir reinvesticijoms. <i>Nepamirškite, kad jeigu projekto analizės laikotarpiu projekto metu sukurtas turtas yra visiškai nudėvimas, turi būti suplanuotos šio turto pakeitimo reinvesticijos, bei vertinama reinvesticijų likutinė vertė.</i>
10.	5.3 skyrius „Išorinio poveikio įvertinimas“	Įsitikinkite ar pagrįsta kokie ir kodėl poveikio naudos ir žalos komponentai pasirinkti, ar sukuriamos naudos ir žalos poveikio mastas tikslinei grupei atitinka investicijų projekto 1.4 ir 2.4 skyriuose „Projekto tikslinės grupės“ proporcingas tikslinei grupei, ar neperžengiamos investicijų projekto 2.3 skyriuje „Projekto ribos“ apibrėžtos projekto ribos.
11.	5.5 skyrius „Optimalios alternatyvos parinkimas“	<u>Pasirinkdami optimalią projekto įgyvendinimo alternatyvą vadovaukitės</u> šiame skyriuje pateikiamomis išvadomis, t. y. optimali projekto įgyvendinimo alternatyva turi būti pasirinkta pagal didžiausią ekonominės grynosios dabartinės vertės reikšmę EGDV (visais atvejais pasirinktos alternatyvos EGDV turi būti > 0), palyginus ekonominę naudos ir išlaidų santykį ENIS (kuris turi būti didesnis už 1) bei ekonominę vidinę gražos normą EVGN (visais atvejais turi būti didesnė reikšmė už naudojamą socialinę diskonto normą (5 proc.)).

Taip pat:

1. Nepamirškite, kad investicijų projekto pabaigoje turi būti pateikta projekto loginio pagrindimo matrica.

2. Patikrinkite, ar investicijų projekte aprašytos investicijų, veiklos išlaidų, pajamų, finansavimo, sukuriamos naudos prielaidos, finansinės ir socialinės ekonominės analizės rodikliai atitinka skaičiavimus ir informaciją investicijų projekto sąnaudų ir naudos analizės skaičiuoklėje ar skaičiuoklėje pateikiami visi tarpiniai skaičiavimai su formulėmis, kad būtų užtikrintas skaičiavimų atsekamumas.

3. Įsitikinkite, kad atskleista kiekvienos nagrinėtos alternatyvos esmė, o privalomos išnagrinėti alternatyvos atmetos pateikiant aiškų ir įtikinamą jų atmetimo pagrindimą.

4. Svarbu patikrinti, ar su investicijų projektu pateikta sąnaudų naudos analizės skaičiuoklė atitinka aktualią skaičiuoklės versiją, ar skaičiavimuose naudojami aktualūs socialinės – ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčiai. **Aktualios šių dokumentų versijos** visada skelbiamos tinklapyje <http://www.pplietuva.lt/teisine-metodine-informacija/metodiniai-dokumentai/>.